

CONSILIUL DE PROGRAMARE ECONOMICĂ

7 argumente pentru care creșterea salariilor (*wageled growth*) trebuie să continue

Autor: Prof. Univ. dr. Cristian Socol

România nu trebuie să rămână o economie *low cost* în ceea ce privește forța de muncă. România trebuie să iasă din cercul vicios al salariilor mici prin implementarea în continuare a strategiei "*wageled growth*". Salariul minim trebuie să crească.

Principalul obiectiv al Programului de Guvernare 2017-2020 a fost ieșirea din cercul vicios al salariilor mici. A fost astfel propusă implementarea strategiei "*wageled growth*", în mod accelerat în primii doi ani și gradual în următorii doi. În 2017, de exemplu creșterea câștigului salarial mediu brut nominal a fost de 24,6% în sectorul public și 13,7% în sectorul concurențial.

În anii 2017 și 2018 strategia "*wageled growth*" și-a arătat efectele pozitive în economie. Creșterea ponderii alocate remunerării salariaților din ceea ce se produce în economie și din plusul de creștere economică a condus la creșterea veniturilor (salarii, pensii, prestații sociale, scheme de ajutor de stat s.a.m.d), stimulând astfel cererea agregată, iar acest proces a antrenat și o creștere de investiții și de producție (ofertă agregată) pentru a satisface această cerere în plus (a se vedea de exemplu creșterea PIB-ului potențial către 4,1-4,3%).

Începând cu 2019, strategia "*wageled growth*" va fi aplicată gradual, cu o viteză mai mică, dar până se va reduce la un nivel decent diferențialul de venituri dintre România și țările dezvoltate. Începând cu 2019 strategia "*wageled growth*" trebuie combinată cu strategia "*investmentled growth*", adică un *Big Push* investițional din toate sursele de finanțare posibile: buget, fonduri europene, investiții străine directe, împrumuturi și parteneriat public privat.

Chiar dacă puterea de cumpărare a câștigului salarial mediu a crescut cu 14,5% în 2017 (de peste 5 ori mai mult decât media ultimilor ani), următorul pas trebuie să fie acela al aplicării cât mai devreme posibil a unui salariu minim

general crescut la 2080 lei, cu diferențiere pentru cei cu studii superioare și cei cu vechime de peste 15 ani, unde salariul minim va ajunge la 2350 lei lunar.

Sunt cel puțin șapte argumente pentru care modificările privind creșterea veniturilor pentru peste 2 milioane salariați cu venituri reduse trebuie să intre în vigoare în anul curent.

Primul. Peste 13% dintre lucrătorii cu normă întreagă și 61% dintre lucrătorii cu timp parțial de lucru sunt sub pragul de sărăcie. România are de departe cea mai ridicată rată de sărăcie în rândul lucrătorilor din Uniunea Europeană.

Rata de sărăcie a lucrătorilor din UE în 2017- full time și part-time			
Țara	2017	Țara	2017
Finlanda	2.3	Belgia	6.5
Irlanda	2.8	Olanda	6.7
Republica Cehă	3.2	Finlanda	7.5
Danemarca	3.7	Republica Cehă	8.0
Belgia	4.3	Irlanda	9.5
Olanda	4.3	Suedia	9.5
Croatia	5	Austria	11.9
Malta	5.0	Danemarca	13.2
Suedia	5.6	Fransa	13.2
Fransa	5.8	Germania	14.0
Austria	5.8	Malta	14.0
Slovenia	5.8	Marea Britanie	14.1
Marea Britanie	6	Slovenia	15.2
Slovacia	6.1	Cipru	15.4
Germania	6.6	Slovacia	15.4
Lituania	6.9	Croatia	15.9
Cipru	7.0	Luxemburg	17.6
Letonia	7.4	Estonia	18.4
Estonia	8.0	Italia	18.7
Bulgaria	8.3	Polonia	21.7
Ungaria	8.7	Ungaria	22
Polonia	9.0	Letonia	24.4
Portugalia	9.1	Spania	26.9
Luxemburg	10.5	Grecia	27.5
Spania	10.7	Lituania	29.4
Italia	11.0	Portugalia	31.5
Grecia	11.2	Bulgaria	35.6
Romania	13.3	Romania	61.1

Sursa: Eurostat, 2018

Al doilea. Creșterea salariului minim este necesară pentru a reduce deficitul de forță de muncă cu care România se confruntă. Înainte ca Guvernul să aplice alte politici publice pentru soluționarea acestui dezechilibru, este necesară apropierea salariului minim în plată de ceea ce problema acută a forței de muncă a produs efectiv de mai mult timp. Chiar companii importante recunosc existența unui salariu minim efectiv, în practică, mai mare decât cel statuat prin reglementări.

Al treilea. Este demonstrat că majorările normale ale salariului minim conduc la reducerea inegalităților de venituri. Cu o societate puternic polarizată, România ocupă locul 7 în UE în ceea ce privește inegalitatea veniturilor, mai mare decât media UE.

Coeficientul Gini privind inegalitatea veniturilor în țările UE	
Țara	2017
Slovenia	23.7
Slovacia	24.3
Republica Cehă	24.5
Finlanda	25.3
Belgia	26.0
Olanda	27.1
Danemarca	27.6
Austria	27.9
Suedia	28.0
Ungaria	28.1
Malta	28.3
Germania	29.1
Polonia	29.2
Franta	29.3
Irlanda	29.5
Croatia	29.8
Cipru	30.8
Luxemburg	31.0
Marea Britanie	31.5
Estonia	31.6
Italia	32.8
Romania	33.1
Grecia	33.4
Portugalia	33.5
Spania	34.1
Letonia	34.5
Lituania	37.6
Bulgaria	40.2

Sursa: Eurostat, 2018

Al patrulea. Creșterea salariului minim nu a condus la reducerea locurilor de muncă, ci dimpotrivă. Cu toate că în ultimii 5 ani salariul minim s-a dublat, numărul salariaților s-a majorat cu peste 550 de mii. În situația în care era

aplicat și un pachet complementar privind combaterea muncii la negru, este posibil ca această mărire a numărului de salariați să fi fost și mai mare.

Efectivul salariaților în România (2013-iulie2018)	
An	Număr salariați
2013	4378
2014	4443
2015	4585
2016	4741
2017	4870
2018	4948
Sursa: INS, 2018	

Al cincilea. Implementarea unui salariu minim adecvat este necesară pentru a reduce inechitatea distribuirii venitului național între muncă și capital. Dacă în țările dezvoltate observăm o pondere echilibrată alocată compensării salariaților și capitalului, în România doar 36% din PIB este alocat pentru remunerarea salariaților, 55% pentru remunerarea capitalului și restul pentru taxe indirecte minus subvenții. Mai mult, intervenția publică pentru creșterea mai accentuată a salariului minim în România în ultimii ani apare și din nevoia de a corecta un dezechilibru asociat crizei – cei care au suferit mare parte din povara crizei au fost angajații (remunerarea salariaților în PIB a scăzut de la 36,5% în 2008 la 34,4% în 2016, conform Eurostat). Programul de guvernare prevede creșterea ponderii alocate remunerării salariaților în PIB la 38% în 2019 și 40% în 2021.

Al șaselea. Analiza comparativă a nivelului salariului minim pe economie în euro arată că România are al treilea cel mai scăzut nivel din Uniunea Europeană.

Salariul minim lunar (euro) în țări UE				
Tara	2017 S1	2017 S2	2018 S1	2018 S2
Luxemburg	1999	1999	1999	1999
Irlanda	1563	1563	1614	1614
Olanda	1552	1565	1578	1594
Belgia	1532	1563	1563	1563
Franța	1480	1480	1498	1498
Germania	1498	1498	1498	1498
Marea Britanie	1393	1414	1401	1464
Spania	826	826	859	859
Slovenia	805	805	843	843
Malta	736	736	748	748
Grecia	684	684	684	684
Portugalia	650	650	677	677
Estonia	470	470	500	500
Polonia	453	473	503	480
Slovacia	435	435	480	480
Republica Cehă	407	420	478	469
Croatia	433	442	462	466
Letonia	380	380	430	430
Ungaria	412	413	445	418
Romania	275	319	408	407
Lituania	380	380	400	400
Bulgaria	235	235	261	261
Sursa: Eurostat, 2018				

Al șaptelea. Este necesar ca beneficiile creșterii economice să se împartă echitabil, iar liftul social (trecerea într-o decilă superioară de venituri) să funcționeze. Blocarea României într-o economie de tip *low cost* nu înseamnă decât eșecul convergenței reale cu media UE și rămânerea în nivelul cel mai de jos al lanțului de creare de valoare adăugată.

Tranziția populației către o decilă superioară de venituri pe o perioadă de 3 ani în total populație (2018)	
Țara	2017
Slovacia	11.2
Irlanda	12.1
Romania	12.8
Republica Cehă	13.5
Letonia	13.5
Bulgaria	13.6
Franța	13.6
Marea Britanie	14.1
Spania	14.4
Polonia	14.4
Estonia	14.6
Finlanda	14.7
Croația	14.9
Belgia	15.1
Malta	15.4
Portugalia	15.5
Grecia	15.6
Germania	15.7
Suedia	15.7
Lituania	16.1
Ungaria	16.1
Slovenia	16.5
Italia	16.9
Cipru	17.6
Austria	17.6
Danemarca	18.0
Luxemburg	18
Olanda	18.3

Sursa: Eurostat, 2018

Sunt mult mai multe argumente, fiind evident faptul că un prag al salariului minim brut raportat la câștigul salarial mediu brut în jurul a 50% nu provoacă dezechilibre în economie. Cert este că nu s-a produs niciun efect negativ dintre cele enunțate de cei care contestau creșterea salariului minim. Numărul de locuri de muncă a crescut nu a scăzut, rata șomajului în rândul tinerilor s-a redus semnificativ în loc să explodeze, iar competitivitatea a crescut, acest lucru vâzându-se în creșterea exporturilor cu 9,1% în 2017, relativ aceeași creștere fiind estimată și pentru 2019.